

@zwnne

JFV GROTIUS CONGRES 12 MAART 2021

Digitale Platforms: een wereld achter de schermen

Prof. mr. G-J. (Gerrit-Jan) ZWENNE

Universiteit
Leiden

programma vandaag

10:15-10:30	<i>Inloop</i>
10:30-10:40	<i>Welkom Sterre Bours</i>
10:40-11:15	<i>Een wereld achter de schermen prof mr. Gerrit-Jan Zwenne</i>
11:15-12:00	<i>Maatschappelijke verantwoordelijkheid dr. Marloes van Noorloos</i>
12:00-12:45	<i>Datamanagement dr. Bart Schermer</i>
12:45-13:15	<i>Quick lunch</i>
13:15-14:00	<i>Massaschadeclaims mr. Christiaan Alberdingk Thijm</i>
13:15-14:00	<i>Technicalities dr. Rob van Eijk</i>
14:15-15:00	<i>Economics Dr. Paul de Bijl & Nicolai van Gorp</i>
14:15-15:00	<i>ACM aan het woord mr. Monique van Oers</i>
15:00-15:15	<i>Afsluiting prof mr. Simone van der Hof</i>
15:00-15:15	<i>Borrel (?)</i>

*keuze-
stress!?*

Digitale Plattformen: setting the stage

Gillespie, Tarleton L., *The Politics of 'Platforms'* (May 1, 2010). *New Media & Society*, Vol. 12, No. 3, 2010

To call one's online service a 'platform' is not a meaningless claim, nor is it a simple one.

Like other structural metaphors (think 'network,' 'broadcast,' or 'channel') the term depends on a *semantic richness* that, though it may go unnoticed by the casual listener or even the speaker, gives the term *discursive resonance*.

vgl. 'ecosystem'

Digitale Platforms: waar gaat het over?

Executive Summary

Online platforms support so many of our daily activities that we have become dependent on them in our personal and professional lives. We rely on them to buy and sell goods and services, to find information, and to keep in touch with each other. We use them for entertainment, news, transportation, accommodation, finding jobs and employees, finding apps, and for many other purposes.

Online platforms have become so important that they are a frequent topic of discussion across many policy areas including labour and employment, taxation, competition, innovation, privacy, and consumer protection. However, online platforms can be more complex than they appear on the surface and they are not always well understood.

In response to a 2016 Ministerial request that the OECD study online platforms' economic and social benefits and challenges, this report examines 12 of the world's leading platform companies and offers insights on what these platforms actually do, how they do it, and why their approaches have brought them financial success. The report also offers a catalogue of the main impacts platforms have had and an array of typologies that could be used to categorise them for policy-making purposes. This is a fact-based and non-prescriptive report. It is meant to provide a broad introduction and an evidence base that sets the stage for further work, including possible policy recommendations.

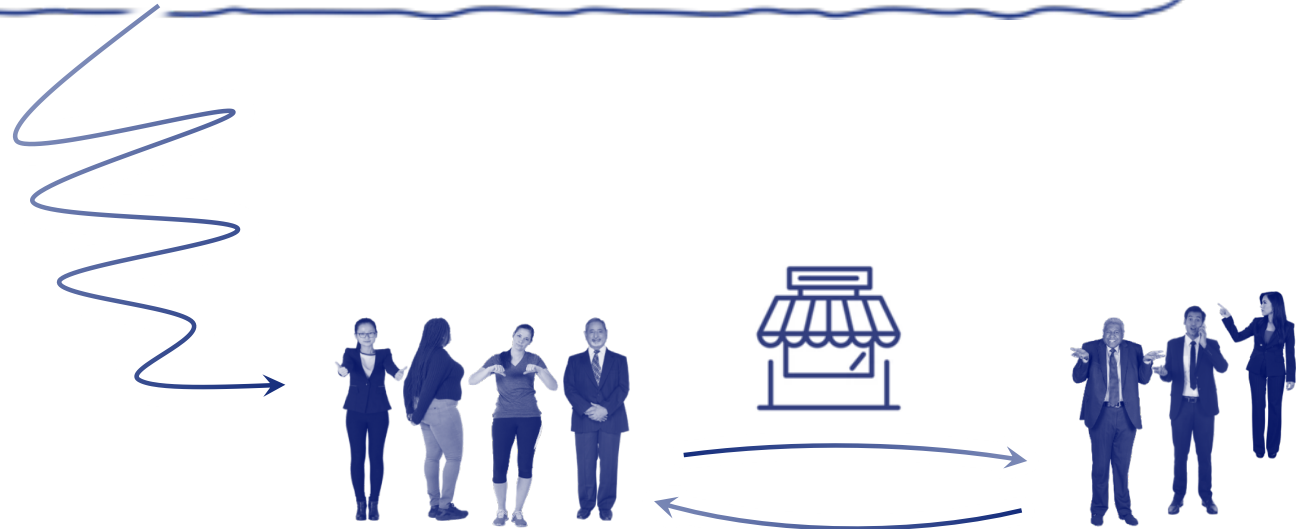
The report defines online platforms as digital services that facilitate interactions between two or more distinct but interdependent sets of users (whether firms or individuals) who interact through the service via the Internet. This definition excludes businesses such as direct business-to-consumer (B2C) e-commerce and ad-free content streaming, as those serve only one set of customers. It does, however, include businesses such as third-party B2C e-commerce and ad-supported content streaming, because those services involve two separate sets of users.

Main messages include:

- **Online platforms have a number of common economic characteristics.** These characteristics include positive (in the sense that the networks become more useful as more users join them) direct and indirect network effects, cross-subsidisation, scale without mass potentially global reach, panoramic scope, generation and use of a broad set of user data to optimise their services, disruptive innovation, switching costs, and, in some markets, winner-take-all or winner-take-most tendencies. Although many of these characteristics are not unique to online platforms, their combination can magnify each of them and lead to explosive growth.
- **Online platforms are increasingly widespread in economies and societies.** They go well beyond the usual examples of B2C and consumer-to-consumer e-commerce, search advertising, and social media. Online platforms are a force in entertainment, news media, transportation, accommodation, job seeking, mobile payments, personal and small business financial services, the app economy, and many other sectors.
- **Online platforms have a broad array of social and economic impacts.** These range from economic impacts on businesses, consumers and public services to social impacts such as human health, polarisation, and misinformation. Other impacts relate to platforms' responsibility for user behaviour, their role in filtering content, effects on consumer protection, competition, labour and employment, and algorithmic transparency. Many of these impacts are only emerging now, and long-term impacts are difficult to assess, given the recent emergence of the platform economy.

Digitale Platforms: waar gaat het over?

The report defines online platforms as digital services that facilitate interactions between two or more distinct but interdependent sets of users (whether firms or individuals) who interact through the service via the Internet. This definition excludes businesses such as direct business-to-consumer (B2C) e-commerce and ad-free content streaming, as those serve only one set of customers. It does, however, include businesses such as third-party B2C e-commerce and ad-supported content streaming, because those services involve two separate sets of users.

Digitale Platforms: waar gaat het over?

builtin TECH JOBS COMPANIES

WHAT IS A PLATFORM, ANYWAY?

It's Facebook. It's Airbnb. It's B2B software. It's ... everything?

Mae Rice
July 19, 2020
Updated: September 29, 2020

Marktplaats

LinkedIn

AEX
EURONEXT

DEGIRO

een *selectie* van vragen

enigszins willekeurig, want beperkt tot wat ik weet of denk te weten, en wat mijn belangstelling heeft

- *toepasselijk recht, de bevoegde toezichthouder en de bevoegde rechter*
- *schade en aansprakelijkheid*
- *identiteit*
- *filterbubbles, fake-news & conspiracies*
- *robot, or not? en kunstmatige intelligentie*

*toepasselijk recht,
bevoegde toezichthouder*

*is het een
platform?*

AUTORITEIT
PERSOONSGEGEVENS

Autoriteit Persoonsgegevens: sanctie YD voor schending privacywet

Nieuwsbericht / 19 januari 2016

Categorie:

Internet en telecom,

Persoonsgegevens op internet, Cookies

De Autoriteit Persoonsgegevens (tot 1 januari 2016: College bescherming persoonsgegevens [CBP]) publiceert vandaag de last onder dwangsom die de toezichthouder oplegt aan het online advertentiebedrijf YD Display

Advertising Benelux BV (YD) heeft opgelegd. YD heeft inmiddels de verantwoordelijkheid voor de verwerking van persoonsgegevens naar een in het Verenigd Koninkrijk gevestigde vennootschap verplaatst. Hierdoor is de Nederlandse wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) niet meer van toepassing op deze activiteiten en is de Autoriteit Persoonsgegevens niet langer bevoegd om in deze zaak op te treden. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft de privacytoezichthouder van het Verenigd Koninkrijk geïnformeerd over deze zaak.

toepasselijk recht, bevoegde rechter

Art. 79.2
AVG

Art. 80.1
AVG

Art. 82.2
AVG

The screenshot shows the Consumentenbond website with a search bar at the top. The main navigation includes 'Tests', 'Energie', 'Alle diensten', 'Juridisch Advies', 'Actie voeren', 'Forum', 'Webwinkel', and 'Klantenservice'. The page title is 'Facebook' with a sub-header 'Meld je aan!'. The main content area features a large heading 'Facebook in de fout' and a sub-heading 'Facebook schond jouw privacy. Daarom willen wij Facebook dwingen jou te compenseren. We strijden hiervoor samen met de Data Privacy Stichting. Steun ons en meld je nu aan.' Below this is a button 'Ja, ik meld me aan'. The page is divided into three columns: 'Privacyschending' (Privacy violation), 'Compensatie' (Compensation), and 'Meld je aan!' (Report it!). Each column contains a brief description of the issue and a button to learn more or report it.

Facebook
Meld je aan!

Facebook in de fout

Facebook schond jouw privacy. Daarom willen wij Facebook dwingen jou te compenseren. We strijden hiervoor samen met de Data Privacy Stichting. Steun ons en meld je nu aan.

Ja, ik meld me aan

Privacyschending

Facebook verzamelde privégegevens over jou. Het speelde gegevens door en gebruikte privégegevens die jij nooit openbaar wilde maken om adverteerders te helpen jou te bereiken. Dit is gebeurd zonder je dat te zeggen en zonder je toestemming.

Wat doet Facebook fout

Compensatie

Je wordt gevolgd op Facebook, maar ook daarbuiten. Dit levert Facebook miljarden op via advertentieverkoop en overeenkomsten met derden. Facebook zou jou moeten compenseren, omdat het jouw privacy schond. Het schenden van je privacy mag niet meer gebeuren.

Hoe pakken we dit aan?

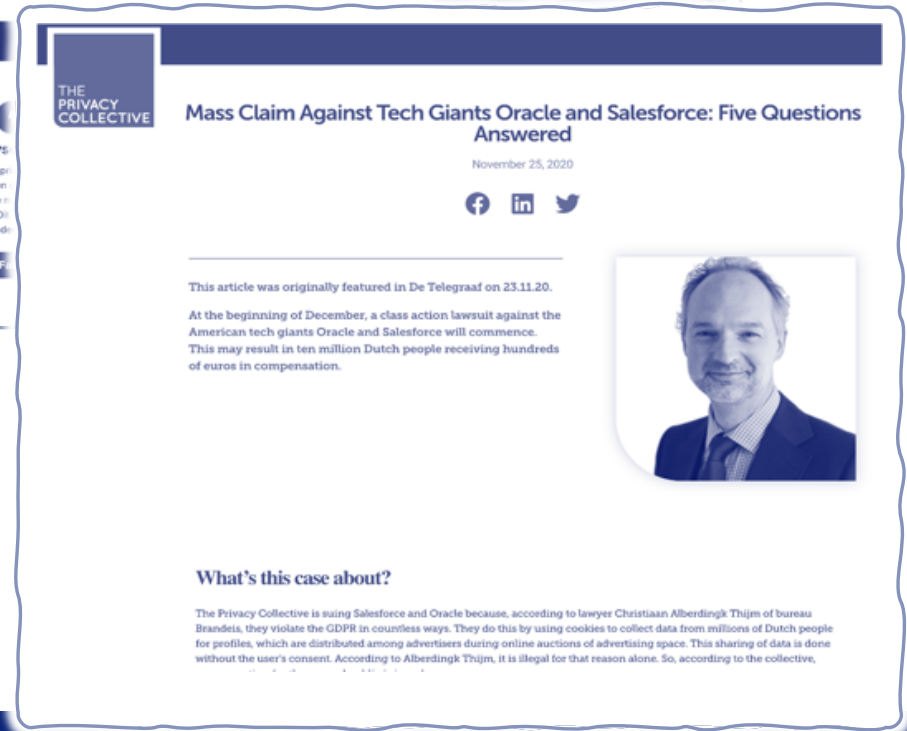
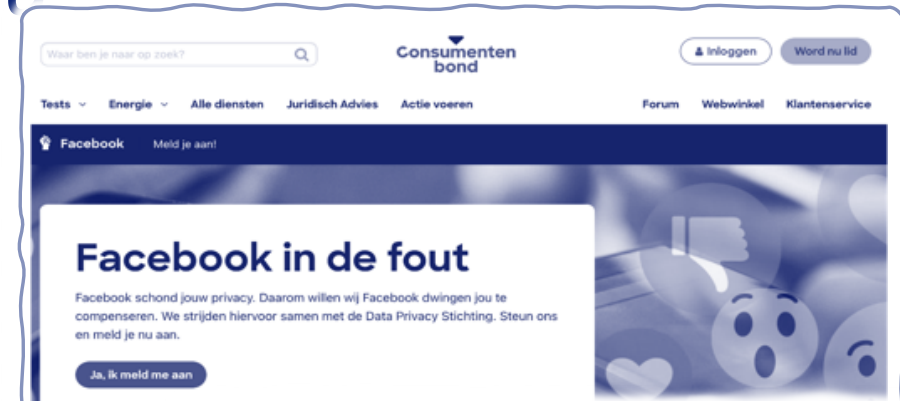
Meld je aan!

Vind jij ook dat je recht hebt op compensatie en dat Facebook een prijs zou moeten betalen voor het schenden van jouw privacy? Meld je dan aan! Het schenden van jouw privacy mag niet meer gebeuren: jij moet de regie over privégegevens hebben en houden. Samen staan we sterk.

Ja, ik meld me aan

schade en aansprakelijkheid

- *wat is de schade die het gevolg is van een privacy-aantasting?*
- *in hoeverre is de schade het gevolg van de onrechtmatige gedraging?*
- *en hoe bewijs je dat?*

identiteit

AP: Airbnb beëindigt verwerking BSN

Persbericht / 15 december 2017

Categorie:

Identiteitsbewijs,

Burgerservicenummer (BSN)

Het Amerikaanse bedrijf Airbnb heeft het verwerken van burgerservicenummers (BSN) gestaakt op aandringen van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Airbnb verwijdert inmiddels automatisch het BSN uit alle digitale kopieën van identiteitsbewijzen en heeft alle burgerservicenummers van eerder verzamelde identiteitsbewijzen vernietigd. De AP ontving zo'n 100 signalen van Nederlanders over het onrechtmatige gebruik van hun BSN door Airbnb en heeft samengewerkt met de Ierse privacytoezichthouder om de overtreding te laten beëindigen.

Airbnb is een bemiddelingsplatform voor het tijdelijk huren en verhuren van woningen. Om een woning te kunnen huren via Airbnb moeten mensen via de website een digitale kopie van hun paspoort of identiteitsbewijs aan het bedrijf uploaden. Deze identiteitsbewijzen bevatten het BSN. Onder de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) mogen organisaties buiten de overheid alleen het BSN verwerken als zij hiervoor een wettelijke basis hebben.

BSN is bijzonder persoonsgegeven

Het BSN is een uniek en tot de persoon herleidbaar nummer. Daarom is het een zogeheten bijzonder persoonsgegeven. Onzorgvuldig gebruik van het BSN brengt privacyrisico's met zich mee zoals misbruik van persoonsgegevens en identiteitsfraude. Ook onder de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG, die van toepassing is vanaf 25 mei 2018) zal het verwerken van het BSN naar verwachting aan dezelfde strenge regels zijn gebonden.

identiteit

Voorpagina Net binnen Populair Video's

Gordon wil anoniem reageren online onmogelijk maken, maar is dat haalbaar?

Gepubliceerd: 18-02-21 15:31
Laatste update: 18-02-21 21:05

Gordon is een petitie gestart waarmee hij wil zorgen dat anoniem reageren op internetfora en sociale media niet meer mogelijk is. De SBS-presentator vindt dat mensen een identiteitsbewijs moeten indienen voordat ze een account kunnen aanmaken. Hoe haalbaar is dit idee?

identiteit

Home Onderwerpen Uitspraken en nieuws Registers **de Rechtspraak** Professionals

[Rechtbank Amsterdam](#) > [Nieuws](#) > Facebook moet gegevens verstrekken aan slachtoffer 'wraakporno'

Facebook moet gegevens verstrekken aan slachtoffer 'wraakporno'

Amsterdam , 25 juni 2015

De voorzieningenrechter van de Amsterdamse rechtbank heeft het sociale medium Facebook veroordeeld tot het verstrekken van gegevens aan een 21-jarige vrouw van wie een seksfilmpje op Facebook was geplaatst.

Het filmpje, waarop de vrouw herkenbaar in beeld is, was gemaakt door het ex-vriendje van de vrouw, toen beiden nog minderjarig waren. Volgens de vrouw heeft een onbekende – haar ex-vriend ontkent – op haar naam een 'nep-account' aangemaakt, waarop het filmpje is geplaatst.

Zij vorderde in [kort geding](#) veroordeling van Facebook om de naam en adresgegevens van de 'dader' aan haar te verstrekken, om deze te kunnen aanspreken ter vergoeding van door haar geleden (reputatie-)schade. Facebook stelde niet aan die vordering te kunnen voldoen, omdat zij deze gegevens (inclusief het filmpje) al geheel en permanent verwijderd zou hebben, ook van de computers van Facebook zelf.

De voorzieningenrechter wijst de vorderingen toch toe. Zij oordeelt dat Facebook in beginsel de rechtsplicht heeft tot het verstrekken van de gevraagde informatie, omdat de onbekende onrechtmatig heeft gehandeld en eiseres nergens anders diens gegevens vandaan kan halen. Door op de valreep te stellen dat de gegevens niet meer traceerbaar zijn, handelt Facebook mede gelet op haar eigen beleid op dit punt, onzorgvuldig en onrechtmatig jegens eiseres, aldus de rechter. In het geval Facebook erbij blijft dat alle tot een persoon te herleiden gegevens definitief verwijderd en niet meer traceerbaar zijn, dient dat te worden bevestigd door een onafhankelijke onderzoeker.

identiteit

In the Press,
and speedily will be published,
THE
FEDERALIST,
A Collection of Essays written in fa-
vor of the New Constitution.
By a Citizen of New-York.
Corrected by the Author, with Additions
and Alterations.

*The work will be printed on a fine Paper
and good Type, in one handsome Volume de-
scribed, and delivered to subscribers at the
moderate price of one dollar. A few copies
will be printed in superb royal writing pa-
per, price ten shillings.*
No money required till delivery.
*To render this work more complete, will be
added, without any additional expense,*

PHILO-PUBLIUS,
AND THE
Articles of the Confederation,
*As agreed upon at Philadelphia, Septem-
ber 17th, 1787.*

algoritmes voor bepaling van identiteit, leeftijd, gender etc.

www.dergipark.gov.tr
ISSN:2148-3736
El-Cezeri Fen ve Mühendislik Dergisi
Cilt: 7, No: 1, 2020 (315-321)
El-Cezeri Journal of Science and Engineering
Vol: 7, No: 1, 2020 (315-321)
DOI: 10.31202/ecjse.646581

EC

Research Paper / Makale

Determination Age and Gender with Edge Detection Algorithm on Dental X-Ray Images

Fatih BAŞÇİFTÇİ^{1*}, Emre AVUÇLU²

¹ Selçuk University, Department of Computer Engineering, Konya, Turkey
² Aksaray University, Department of Computer Technology, Aksaray, Turkey
basCIFTCI@selcuk.edu.tr

Received/Geliş: 13.11.2019

Accepted/Kabul: 16.01.2020

Abstract: Age determination in forensic medicine is a very important issue in terms of criminal and law. In case of any disaster or unlawfulness, identification may be required. In such cases, the competent authorities ask the forensic medicine institution for determining the age. Forensic medicines must make the most accurate process of determining the age. In this study, a database was created manually with a total of 1313 teeth images to determine age and gender. Images in this database are pre-processed with image processing techniques. Numerical data were obtained according to the tanimoto similarity rates of images. This numerical data is saved in the XML file. Comparing is done with the data on this XML file. In addition to the age determination process, gender determination process was also carried out. Age determination was performed with + - 0 error. The application was developed in C # programming language.

Article PDF Available

Cracking the Tinder Code: An Experience Sampling Approach to the Dynamics and Impact of Platform Governing Algorithms

January 2018 · Journal of Con

DOI: [10.1093/jcmc/zmx001](https://doi.org/10.1093/jcmc/zmx001)

Authors:

Cédric Courtois

Download citation

ARTICLE IN PRESS [m5G:July 3, 2015,9:28]

PATTERN RECOGNITION LETTERS 000 (2015) 1–11

Contents lists available at ScienceDirect

Pattern Recognition Letters

journal homepage: www.elsevier.com/locate/patrec

A deep analysis on age estimation^{†‡}

Ivan Huerta^{a,1,*}, Carles Fernández^{b,1}, Carlos Segura^b, Javier Hernando^c, Andrea Prati^a

^aDFDCE, University ILM, Santa Croce 1957, Venice 30135, Italy

^bHerta Security, Pass Claris 165 4-B, 08037 Barcelona, Spain

^cUniversitat Politècnica de Catalunya, Jordi Girona 1, 08034 Barcelona, Spain

ARTICLE INFO

Article history:
Available online xxx

Keywords:
Age estimation
Deep learning
DNN
CCA
HOG
LBP

ABSTRACT

The automatic estimation of age from face images is increasingly gaining attention, as it facilitates applications including advanced video surveillance, demographic statistics collection, customer profiling, or search optimization in large databases. Nevertheless, it becomes challenging to estimate age from uncontrollable environments, with insufficient and incomplete training data, dealing with strong person-specificity and high within-range variance. These difficulties have been recently addressed with complex and strongly hand-crafted descriptors, difficult to replicate and compare. This paper presents two novel approaches: first, a simple yet effective fusion of descriptors based on texture and local appearance; and second, a deep learning scheme for accurate age estimation. These methods have been evaluated under a diversity of settings, and the extensive experiments carried out on two large databases (MORPH and FRGC) demonstrate state-of-the-art results over previous work.

© 2015 Elsevier B.V. All rights reserved.

geen boodschap aan de boodschap

- gebruikelijk, om niet zeggen, goed verdedigbaar bij telecom-aanbieders
- ook voor platformen..?

niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de inhoud...!

Thierry Baudet ✓

@thierrybaudet

Voor de duidelijkheid: ik ga me **ABSOLUUT NIET** laten “vaccineren” tegen corona. Het risico van dat virus is voor mij volstrekt verwaarloosbaar (in 2020 stierven 151 mensen <70 eraan). De bijwerkingen zijn heftig. En lange termijn-effect op immuunsysteem is volstrekt onbekend.

⚠ Deze Tweet is misleidend. Ontdek waarom gezondheidsofficials COVID-19-vaccins als veilig beschouwen voor de meeste mensen.

regulering..?

- omdat filterbubbles en echokamers (etc.) leiden tot polarisatie en in de weg staan aan een zinvolle discussie (...?)
- omdat platforms soms teveel invloed (of: macht) hebben en arbitraire beslissingen nemen (censuur...?)
- anders..?

• waarom?

Twitter, Facebook, AEX

• wie?

• wat?

waarborging diversiteit, keuzevrijheid

• hoe?

- privacyrecht
- consumentenrecht
- mededingingsrecht

alweer een nieuwe
toezichthouder
een ministry of truth...

algoritmes

Art. 22
AVG

ekker

VERZOEKSCRIFT
EX ART. 15 LID 1 AVG JO. ART. 35 LID 1 UAVG

Rechtbank Amsterdam
Sector civiel

Verzoekers in deze procedure zijn:

1. [...], wonende te [...], Verenigd Koninkrijk, aan de [...], hierna ook te noemen [Verzoeker 1],
2. [...], wonende te [...], Verenigd Koninkrijk, aan de [...], hierna ook te noemen [Verzoeker 2],
3. [...], wonende te [...], Verenigd Koninkrijk, aan de [...], hierna ook te noemen [Verzoeker 3],
4. [...], wonende te [...], Verenigd Koninkrijk, aan de [...], hierna ook te noemen [Verzoeker 4],

allen te dezer zake woonplaats kiezende te (1019 AZ) Amsterdam aan het adres Panamalaan 66, ten kantore van Ekker Advocatuur, van wie mr. A.H. Ekker tot advocaat wordt gesteld en als zodanig zal optreden.

Verweerder is de **besloten vennootschap UBER B.V.**, gevestigd en kantoorhoudende te (1097 DP) Amsterdam aan het adres Meester Treublaan 7 (UBER B.V.).

1. INLEIDING

1. Verzoekers werken als gelicentieerde 'private hire drivers' voor Uber in het Verenigd Koninkrijk. Hierbij maken zij gebruik van de diensten van Uber via de Uber Driver App ("Driver App").
2. Uber is een gelicentieerde 'private hire transport operator'. Het bedrijf is actief in 67 landen en brengt via haar mobiele app klanten in contact met officiële taxichauffeurs, maar ook met privéchauffeurs. In het Verenigd Koninkrijk werken naar schatting 100.000 chauffeurs voor Uber.
3. [Verzoeker 2] heeft Uber op 21 juni 2020 per mail verzocht om:
 - inzage in de hem betreffende persoonsgegevens die door Uber worden verwerkt, op grond van art. 15 Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG);
 - ter beschikking stelling van de door hem aan Uber verstrekte gegevens in een gestructureerde, gangbare en machineleesbare vorm, op grond van art. 20 AVG (productie 1).
4. [Verzoeker 1] en [Verzoeker 3] hebben op 20 juni 2020 identieke verzoeken gedaan via email (productie 2 en 3). [Verzoeker 4] heeft op 21 juni 2020 een identiek verzoek gedaan via de Uber Driver App (productie 4).
5. Als reactie op de genoemde verzoeken (de "AVG-verzoeken") heeft Uber aan [Verzoeker 2] en [Verzoeker 4] een aantal digitale bestanden toegezonden met informatie over de verwerking van

Pagina 1 van 10

Trouw

OPINIE

RELIGIE&FILOSOFIE

DUURZAAMHEID&NATUUR

CUL

Rechtszaak Uber

Chauffeurs willen hun eigen gegevens inzien en dagen Uber voor de rechter

Uber-chauffeurs zeggen dat ze recht hebben op al hun persoonlijke gegevens in de Uber-database. *Beeld AP*

Bij de Amsterdamse rechtbank eisen Uber-chauffeurs opheldering van het taxiplatform.

Hans Nauta 21 juli 2020, 10:56

Vier Britse taxichauffeurs eisen de gegevens op die Uber van ze verzamelt. Dat doen ze bij de rechtbank in Amsterdam, waar het Europese hoofdkantoor van Uber is gevestigd. Ook willen ze weten hoe de algoritmes werken waarmee Uber de chauffeurs taxiriten toebedeelt. Zo hopen ze hun positie te versterken tegenover het Amerikaanse techplatform.

robot, or not?

robot, or not?

Goedemorgen, Vraag: is er de mogelijkheid om op (of in de buurt van) Schiphol vier uren voor vertrek een coronasneltest te doen?
Groet, G-J. Zwenne 07:50 ✓

Goedemorgen. Voor een overzicht van PCR- en sneltestlocaties per land kunt u terecht op de website van de Rijksoverheid: <https://klmf.ly/2MjVCxu>.

Indien er geen PCR- en sneltest wordt aangeboden in het land van vertrek of als de vertrektijd van uw vlucht niet aansluit bij de openingstijden van de testlocatie, dan kunt u de mogelijkheden voor een alternatieve route of vertrektijd bekijken via Mijn Reis: <https://klmf.ly/315j8Uk>. Als het niet lukt om uw reis

Reis: <https://klmf.ly/315j8Uk>. Als het niet lukt om uw reis om te boeken in Mijn Reis, stuurt u mij dan uw volledige naam, boekingscode, e-mailadres en gewenste omboeking. 07:52

Okee. Maar biedt Schiphol die mogelijkheid 07:52 ✓

? 07:52 ✓

Voor meer informatie over de exacte locatie raad ik u aan om de website van de Rijksoverheid: <https://klmf.ly/2MjVCxu> te raadplegen. Bedankt voor uw begrip. 07:56

...? 07:56 ✓

Een bot! Jammer. Teleurstellend 07:56 ✓

KLM Service Centre Platinum
KLM Royal Dutch Airlines ✓

In de vorige twee berichten bent u geholpen door een persoon, geen robot. Dat geldt ook voor dit bericht. Ik kan u helaas niet informeren of Schiphol dit aanbiedt, wij zijn geen luchtvaartmaatschappij. Ik wil u dan ook vriendelijk verzoeken contact op te nemen met de Rijksoverheid. Zij kunnen u verder informeren en assisteren hierbij. 08:13

klmhealthservices.com

KLM Health Services

Travel Clinics - locaties en openingstijden

Drie locaties en makkelijk te bereiken

Waar zijn de Travel Clinics en hoe kom je er? Er zijn drie locaties met verschillende openingstijden. Kijk op onderstaand overzicht. **Let op:** kijk [hier](#) voor COVID-19 PCR-testen.

- > Den Haag
- > Schiphol-Oost
- > Schiphol-Centrum

Vaccineren

robot, or not?

Artikel [Overleg](#) [Lezen](#) [Bewerken](#) [Brontekst](#)

WIKIPEDIA
De vrije encyclopedie

Turingtest

De **turingtest** is een experiment, beschreven door [Alan Turing](#) in 1936, en nader uitgewerkt in zijn artikel *Computing Machinery and Intelligence* (1950)^[1] om licht te werpen op de vraag of een machine menselijke intelligentie kan vertonen.

Het artikel opent als volgt: "Ik stel voor om de vraag te beschouwen: kunnen machines denken? Dit moet beginnen met definities van de begrippen [machine](#) en [denken](#)." Dat is moeilijk, schrijft Turing. "In plaats van te proberen zo'n definitie te geven zal ik de vraag vervangen door een andere, die er nauw verwant mee is en uitgedrukt wordt in betrekkelijk eenduidige termen." Vervolgens stelt hij het *imitatiespel* voor, dat sindsdien de turingtest wordt genoemd:

In het imitatiespel chat een ondervrager met een man en een vrouw. De man moet zich voordoen als vrouw en de vrouw moet trachten te bewijzen dat de man een bedrieger is. Hierbij is nog geen computer betrokken. De eerste opdracht van de ondervrager is om te achterhalen wie de vrouw is en wie de bedrieger. Daarna wordt de computer in de test gebracht. Deze moet de rol van de man overnemen. Een computer slaagt voor de turingtest wanneer het voor de ondervrager niet gemakkelijker wordt om de bedrieger te ontmaskeren. Het is bij de test van belang dat de omstandigheden zodanig zijn dat het om intelligentie gaat en niet om andere

communicatievorm het uitwisselen van getypte tekst toe te staan, via "teletype"-machines, het tegenwoordige chatten.

Het artikel is gewijd aan de vraag of zo'n machine inderdaad gemaakt zou kunnen worden, en wat de belangrijkste moeilijkheden zouden kunnen zijn. Turing concludeert dat hij geen enkele onoverkomelijke moeilijkheid ziet, behalve misschien [paranormale gaven](#).

I'm not a robot

reCAPTCHA
Privacy - Terms

*ku(n)stmatige
intelligentie*

kunstmatige intelligentie: lees-tips

discussie...?

g.j.zwenne@law.leidenuniv.nl